

แนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย

แนวปฏิบัติในการจับหรือค้น

012

แนวปฏิบัติในการจับ

**การจับต้องมีหมายจับ
แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบ
และอ่านให้ฟัง**
โดยมีข้อยกเว้น 4 ประการ
ดังนี้

- 1** กระทำคามผิดซึ่งหน้า
พบการกระทำความผิดซึ่งหน้า เห็นผู้บ้น
กำลังกระทำความผิด
- 2** พบผู้ต้องสงสัยว่าจะกระทำความผิด
พบบุคคลควรสงสัยว่าจะก่อเหตุร้ายแก่บุคคล
หรือทรัพย์สินผู้อื่น ซึ่งมีอาวุธ / เครื่องมือ
- 3** บุคคลจะหลบหนี ยุ่งเหยิง
พยานหลักฐาน มีความจำเป็น
เร่งด่วนออกหมายจับไม่ทัน
- 4** จับบุคคลที่จะหนีหรือหลบหนี
ระหว่างได้รับการประกันตัว

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

012

แนวปฏิบัติในการค้น

การค้นต้องมีหมายศาลก่อนการค้นต้องอ่านและแสดงหมายค้น
โดยมีข้อยกเว้น 6 ประการดังนี้

- 1** เมื่อมีเหตุร้าย
หรือเสียงร้องให้ช่วย
- 2** เมื่อพบการกระทำ
ความผิดซึ่งหน้า
- 3** เมื่อมีผู้กระทำความผิดซึ่งหน้า
หลบหนีหรือซ่อนตัว
- 4** เมื่อมีพยานหลักฐานว่ามีสิ่งของ
ผิดกฎหมายหรือได้มา
ด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมาย
- 5** เมื่อผู้ที่จะต้องถูกจับ
เป็นเจ้าบ้าน
- 6** ห้ามมิให้ค้นในที่สาธารณะ
เว้นแต่มีเหตุสงสัยว่ามีสิ่งของ
เพื่อใช้กระทำความผิด
หรือได้มาโดยผิดกฎหมาย

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบันทึกภาพและเสียง ในขณะที่จับและควบคุมตัว

ตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ.2565

1 บริหารจัดการอุปกรณ์กล้องบันทึกภาพและเสียง

ให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน ป้องกันปราบปราม จราจร
หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่จับ และควบคุมตัวเป็นหลักก่อน หากมีจำนวน
ไม่เพียงพอ ให้จัดให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เข้าเวรปฏิบัติหน้าที่เป็นลำดับ
แรก

2 บันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่อง

โดยใช้เครื่องบันทึกภาพ และเสียงที่เป็นอุปกรณ์ของหน่วย
หรือในกรณีจำเป็นอาจใช้อุปกรณ์อื่นบันทึกได้ เว้นแต่
มีเหตุสุดวิสัย* ให้บันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกการควบคุมตัวฯ

3 การแจ้งการควบคุมตัว

ไปยังพนักงานอัยการ และนายอำเภอท้องที่ที่มีการจับกุม
หรือ ผอ.สำนักงานสอบสวนและนิติการฯ โดยให้ประสาน
ไปยังศูนย์รับแจ้งของสำนักงานอัยการสูงสุด อัยการจังหวัด
และกรมการปกครอง พร้อมจัดทำสารบบคุมการแจ้ง

4 การจัดเก็บบันทึกข้อมูลภาพและเสียง

จัดเก็บลงในเครื่องบันทึกของหน่วย โดยให้ปรากฏรายละเอียด
ชื่อ - สกุล ของผู้ถูกจับ พร้อมรายละเอียดในบันทึกประจำวัน

5 ระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูลภาพและเสียง

จัดเก็บรักษาข้อมูลจนกว่าคดีถึงที่สุด หรือขาดอายุความ แต่หากระเบียบ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคล
สูญหาย ที่จะกำหนดต่อไปกำหนดไว้อย่างใด ให้ดำเนินการตามนั้น

พล.ต.อ.ดำรงศักดิ์ กิตติประภัสร์
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สแกน QR CODE
ดาวโหลด
เอกสารแจ้งแบบหนังสือกำชับ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย

มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

013 มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

พนักงานสอบสวน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักกฎหมายประมวลวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งระเบียบคำสั่ง ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติบนหลักของการอำนวยความสะดวกทางอาญา ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ในการควบคุมตรวจสอบและเร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา เพื่อให้การสอบสวนเป็นไปด้วยความรวดเร็วรอบคอบต่อเนื่องเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ แต่ไม่มีหน้าที่และอำนาจในการแทรกแซงการดำเนินงานของพนักงานสอบสวน คำสั่งดังกล่าวกำหนดวิธีการปฏิบัติในการดำเนินงานของพนักงานสอบสวนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ก่อนรับคำร้องทุกข์ การรับคำร้องทุกข์ การสอบสวนถามปากคำ และบันทึกคำให้การของผู้กล่าวหาผู้ต้องหาพยานการแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวนให้ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ทราบการสอบสวนให้บันทึกรายละเอียดการรวบรวมพยานหลักฐานให้ระบุถึงการได้มาของพยานหลักฐาน และการดำเนินการเกี่ยวกับพยานหลักฐานนั้น ๆ การทำสำนวนการสอบสวน การทำความเห็นทางคดีที่กำหนดให้พนักงานสอบสวน ผู้สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นผู้ลงนามมีความเห็นทางคดี จากนั้นจึงเสนอความเห็นพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังหัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี เพื่อพิจารณา มีความเห็นทางคดีตามลำดับ โดยให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี มีความเห็นทางคดีเป็นของตนเอง

กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

013 มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

การปฏิบัติของพนักงานสอบสวน

1. รับคำร้องทุกข์

บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษในสารบบการดำเนินคดีและลงรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีแล้วรีบดำเนินการสอบสวนโดยไม่ชักช้า

2. การสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน

ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 8 รวมทั้งระเบียบและคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง การสอบสวนให้บันทึกรายละเอียดการปฏิบัติกรรวบรวมพยานหลักฐานให้ระบุการได้มาของพยานหลักฐาน และการดำเนินการเกี่ยวกับพยานหลักฐานนั้น ๆ ทั้งนี้ ให้การแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวนให้ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษทราบตามกำหนดระยะเวลา

3. ทำความเห็นทางคดี

พนักงานสอบสวนผู้สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นผู้ลงนามมีความเห็นทางคดี จากนั้นจึงเสนอความเห็นพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังหัวหน้าพนักงานสอบสวนและผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี เพื่อพิจารณา มีความเห็นทางคดีตามลำดับ โดยให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดีมีความเห็นทางคดีเป็นของตนเอง

แนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย

แนวปฏิบัติในการใช้ดุลยพินิจไม่รับคำร้องทุกข์ในคดีอาญา

แนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย

แนวปฏิบัติในการสอบปากคำของพนักงานสอบสวน

สอบปากคำผู้กล่าวหาต้องสอบสวนให้ปรากฏ

- 1 คำร้องทุกข์/ กล่าวโทษ
- 2 ความเสียหายที่ได้รับ
- 3 ข้อเท็จจริง/ พฤติการณ์
- 4 ชื่อสกุล ตำแหน่งบรรณผู้ต้องหา
- 5 วัน เวลา สถานที่เกิดเหตุ
- 6 แจ้งสิทธิในคดีอาญาให้ผู้กล่าวหาทราบ
- 7 ความผิดเกี่ยวกับเพศ ให้พนักงานสอบสวนหญิงเป็นผู้สอบสวน

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

สอบปากคำผู้ต้องหา

- 1 หากไม่มีหลักฐานตามสมควรว่าผู้ต้องหากระทำความผิด ให้แจ้งเพียงว่าถูกกล่าวหาอย่างไร โดยไม่ต้องแจ้งข้อกล่าวหา
- 2 หากมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าผู้ต้องหากระทำความผิด ให้แจ้งข้อกล่าวหาพร้อมแจ้งสิทธิว่าผู้ต้องหา มีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ และมีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ทักท้วงเข้าฟังการสอบปากคำตนได้
- 3 กรณีผู้ต้องหาให้ปากคำแล้วไม่ยอมลงลายมือชื่อให้พนักงานสอบสวนหมายเหตุไว้
- 4 คดีอัตราโทษประหารชีวิต ก่อนเริ่มถามปากคำต้องถามว่าผู้ต้องหา มีทนายความหรือไม่ หากไม่มีต้องจัดหาให้

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

แนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย

แนวปฏิบัติในการสอบปากคำของพนักงานสอบสวน

๐15 **สอบปากคำพยาน**

-

1 สอบปากคำให้เห็นว่าพยานมีความเกี่ยวข้องกับคดีนี้หรือไม่ เป็นประจักษ์พยานหรือพยานแวดล้อม
-

2 กรณีพยานไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยได้ พนักงานสอบสวนต้องจัดหาล่ามแปลในการสอบปากคำ
-

3 พยานผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รายงานผลการตรวจไว้แล้ว ไม่ต้องบันทึกปากคำอีก

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

๐15 **สอบปากคำบุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี**

-

1 ต้องจัดให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมฟังการสอบสวน
- 2 จัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการสอบสวน

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

แนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

016

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

- 1 เป็นผู้ได้รับความเสียหายจากชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ
- 2 ต้องเป็นการกระทำความผิดอาญาของผู้เสียหายที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดนั้น
- 3 ต้องเป็นภรรยาบิดาหรือมารดาที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

3.1 ความเสียหายในการคดีอาชญากรรมที่กระทำความผิดอันเป็นอาชญากรรม
ที่ร้ายแรง เช่น การทำผิดประเวณี

3.2 ความเสียหายในคดีอาชญากรรมที่ร้ายแรง เช่น การฉ้อโกง การขโมย

3.3 ความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญาที่ร้ายแรง เช่น การฉ้อโกง การขโมย

3.4 ความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญาที่ร้ายแรง เช่น การฉ้อโกง การขโมย

3.5 ความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญาที่ร้ายแรง เช่น การฉ้อโกง การขโมย

3.6 ความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญาที่ร้ายแรง เช่น การฉ้อโกง การขโมย

3.7 ความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญาที่ร้ายแรง เช่น การฉ้อโกง การขโมย

3.8 ความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญาที่ร้ายแรง เช่น การฉ้อโกง การขโมย

3.9 ความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญาที่ร้ายแรง เช่น การฉ้อโกง การขโมย

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต
  - ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
  - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
  - ค่าขาดประโยชน์ค่าเช่าบ้านได้ตามค่าจ้างขั้นต่ำ แต่ไม่เกิน 1 ปี
  - ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นไม่เกิน 50,000 บาท
2. กรณีเสียชีวิต
  - ค่าตอบแทนความตาย 30,000 – 100,000 บาท
  - ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
  - ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
  - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอรับเงินหรือเยียวยาขาด (PFR) เช่น สถานีตำรวจท้องที่ประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานผู้ประสานงานจังหวัดประเทศ และสถาบันคุ้มครองสิทธิ

** ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่เกิดเหตุ **

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมาขึ้น

- 1 สำเนาบันทึกแจ้งความ
- 2 สำเนารายงานการสอบสวน
- 3 บันทึกการแจ้งสิทธิ

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม และสิทธิผู้ต้องหา

ข้อมูลสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมในการอำนวยความยุติธรรม ได้แก่

- 01 สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา
- 02 สิทธิการขอรับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย และการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจากกองทุนยุติธรรม
- 03 สิทธิของผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหาในคดีอาญาขึ้นสอบสวน

016

แนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

016

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

ใครคือ... จำเลยในคดีอาญา

- 1 เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ
- 2 ถูกคุมขังในระหว่างพิจารณาคดี
- 3 ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีฐานะเป็นจำเลยในคดีอาญา หรือปรากฏความเสียหายจากอาชญากรรมในคดีนั้นว่าผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เสียหายจำเลยได้เป็นผู้เสียหายในคดีอาชญากรรมที่กระทำจนไม่เป็นความผิด

สิทธิที่อาจได้รับ

1. **กรณีไม่เสียชีวิต**
  - ค่าทดแทนการถูกคุมขัง จ่าย **500 บาท** (คำนวณจากวันที่ถูกคุมขังตามอัตราที่กำหนด)
  - ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน **40,000 บาท**
  - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน **50,000 บาท**
  - ค่าขาดประโยชน์ที่นำมาใช้ได้ (ตามอัตราจ้างขั้นต่ำในจังหวัดที่ทำงาน)
  - ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าทนายความ (ไม่เกินอัตราที่กำหนด)
  - ค่าใช้จ่ายกรณีอื่น ไม่เกิน **30,000 บาท**
2. **กรณีเสียชีวิต**
  - ค่าทดแทน **100,000 บาท**
  - ค่าจัดการศพ **20,000 บาท**
  - ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน **40,000 บาท**
  - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน **40,000 บาท**

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอยื่นขอช่วยเหลือเยียวยาได้ เช่น เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ, สถานีวิทยุและโทรทัศน์กองทัพบกและกองทัพอากาศ และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

** ค่าใช้จ่ายยื่นคำขอมายัง 1 ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาในที่สุดเสียแล้ว **

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมายื่น

- 1 หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด
- 2 สำเนาหมายจับ หมายจำคุก และหมายปล่อย
- 3 สำเนาคำพิพากษาของทุกชั้นศาล

ที่มา : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ส่วนงานช่วยเหลือทางการดำเนินคดีอาญาและผู้เสียหาย

การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี

“ไม่มีเงินจ้างทนาย ไม่มีเงินขึ้นศาล กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

016

1 การช่วยเหลือในการดำเนินคดี

- ค่าจ้างทนาย
- ค่าที่ปรึกษากฎหมาย
- ค่าธรรมเนียมศาล
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

3 เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
- ✓ สถานทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

2 ใครมีสิทธิขอความช่วยเหลือ

โจทก์ : ต้องการยื่นคำร้องฟ้องร้องหรือบังคับคดี

จำเลย : ต้องการต่อสู้คดีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

4 ฐานะผู้ขอความช่วยเหลือ

- ✓ รายได้หรือความสามารถทางเศรษฐกิจ
- ✓ ภาระค่าใช้จ่ายตามปกติอันสมควร
- ✓ ภาระหนี้สินความสามารถเข้าถึง
- ✓ ความยุติธรรม

แนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

“ไม่มีเงินประกันตัว กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

©16

ใครมีสิทธิขอประกันตัว = ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขัง หรือจะถูกคุมขังในคดีอาญา หรือกรณีอื่นๆ

ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม

- ชั้นพนักงานสอบสวน
- ชั้นพนักงานอัยการ
- ชั้นศาล

เกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

- 1 ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีพฤติการณ์หลบหนี
- 2 ไม่ยุ่งกับพยานหลักฐานหรือไม่ก่อเหตุอันตราย
- 3 ลักษณะการกระทำผิดไม่ร้ายแรงหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย
- 4 สาเหตุหรือพฤติการณ์น่าเชื่อว่าไม่ได้อักรั้วซ้ำ
- 5 ประวัติการกระทำผิด บัณฑิต บัณฑิต ความประพฤติและฐานะ
- 6 ความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

การช่วยเหลือของผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

©16

ผู้มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือ

- 1 เป็นผู้เสียหายจากกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- 2 จำเลยที่ถูกฟ้องคดีอาญาหรือคดีแพ่ง
- 3 จำเลยที่ถูกฟ้องระหว่างสอบสวนและมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนตามกฎหมาย ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าชดเชย และค่าใช้จ่ายจำเป็นคดีอาญา
- 4 กรณียื่นอุทธรณ์ที่คณะกรรมการขึ้นทะเบียน

ค่าเสียหายที่ได้รับการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

- 1 ค่าใช้จ่ายจำเป็นในการรักษาพยาบาล **ไม่เกิน 40,000 บาท**
- 2 ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ **ไม่เกิน 20,000 บาท**
- 3 ค่าขาดประโยชน์ระหว่างทำงานไม่ได้ เป็นเวลาไม่เกิน 1 ปี
- 4 เงินชดเชยหรือกรณีเสียชีวิต **ไม่เกิน 100,000 บาท**
- 5 ค่าจ้างงานทดแทนในชั้นสอบสวน **ไม่เกิน 5,000 บาท**
- 6 เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นๆ นอกจากข้อ 1 **** ขึ้นอยู่กับความใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่รัฐการละเมิดสิทธิ ****

เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ จัดตั้งร้องและพฤติการณ์
- ✓ สถานะทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

ที่มา : กองทุนยุติธรรม ช่วยเหลือประชาชน 4 การถึง

แนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

บุคคลผู้ต้องสงสัย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ยังไม่ใช่ “ผู้ต้องหา” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเนื่องจากยังมิได้ถูกจับกุมโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงยังไม่มีฐานะเป็น “ผู้ต้องหา” และไม่มีสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น สิทธิในการพบทนายความ สิทธิที่จะไม่ให้การใด ๆ ในชั้นที่ถูกควบคุม ทั้งที่บุคคลผู้ต้องสงสัยดังกล่าวยังเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยเท่านั้น ไม่มีสิทธิที่จะได้รับรู้ในข้อหาและ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำ ความผิด ไม่มีสิทธิได้รับการแจ้งเตือน (Miranda Warning) ไม่มีสิทธิที่จะไม่ให้การ (Right to Silence) ไม่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย อีกทั้งไม่มี สิทธิเทียบเท่าสิทธิของผู้ต้องหาเด็กหรือเยาวชนและผู้ต้องหาหญิง

016

ที่มา : 5 รัช เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยของคดีความผิดตามกฎหมายพิเศษ ด้านความมั่นคงในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องต่อศาล(ป.5 อ.มาตรา 2(2)) จากความหมายของผู้ต้องหาดังกล่าว จะเห็นว่าผู้ต้องหานับเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเท่านั้น แต่การที่ทางกระทำความผิดจริงหรือไม่ ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงและพยายามหลีกเลี่ยงอำนาจโดยศาล ซึ่งผู้ต้องหานับว่าเป็นบุคคลหนึ่ง ที่รัฐธรรมนูญฯได้รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆไว้ ประเทศไทยได้รับรองสิทธิของผู้ต้องหาไว้ ดังนี้

- 1 สิทธิที่จะได้รับการสืบสวนจนกว่าจะพ้นจากความผิด และก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดจะถือว่าบุคคลได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดได้ (รัฐธรรมนูญฯ บ.39)
- 2 สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาโดยทันท่วงที และโดยสอดคล้องและเป็นธรรม (รัฐธรรมนูญฯ บ.40 (3)(4)(7) ป.5อาญา บ.130, 134 (สงครสน.)
- 3 สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐหรือการจัดหาทนายความให้ (รัฐธรรมนูญฯ บ.40(7), และ ป.5อาญา บ.134(1))
- 4 สิทธิที่จะไม่ทักท้วงในปฏิบัติการคุ้มครองตัวหรือการฟ้องคดี (รัฐธรรมนูญฯ บ.40(4))
- 5 สิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวในกรณีที่ถูกคุมขังโดยผิดกฎหมาย (ป.5อาญา บ.90)
- 6 สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาจำคุกประจักษ์ผู้ต้องหาหรือจำคุกในคดีอาญา ค่าจำคุกหรือ และจะริบคดีประจักษ์กับตนเองมิได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยความเหมาะสมและต้องให้ตราโดยวิธี (รัฐธรรมนูญฯ บ.40(7) และ ป.5อาญา บ.108 ถึง 114)
- 7 สิทธิที่จะอุทธรณ์คำพิพากษาที่ไม่ประจักษ์ (ป.5อาญา บ.119 กข)
- 8 สิทธิที่จะยื่นคำขอหรือยื่นคำขอทวงคืนทรัพย์สินอันเป็นอาชญากรรมหรือทรัพย์สินอันเป็นของกลางคืน หรือยื่นคำขอคืนทรัพย์สินอันเป็นของกลางคืน (ป.5อาญา บ.13 (สงครสน.)และ-สงครสน.)
- 9 สิทธิที่จะได้รับหลักประกันในเรื่องความสามารถในการต่อสู้คดี ในกรณีที่ต้องจำคุกหรือจำคุกเป็นผู้อยู่กักขังและไม่สามารถต่อสู้คดีได้ (ป.5อาญา บ.14)
- 10 ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือมีสิทธิจึงหรือขอให้จำหน่ายงานซึ่งได้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งต้องหาไว้ว่าไม่กระทำความผิดตามกฎหมายและสถานที่ถูกควบคุมไม่ไปทางออก (ป.5 อ.บ. 7/1 (สงครสน.)
- 11 สิทธิที่จะมีและเรียกผู้ซึ่งจะเป็นทนายความในกรณีเฉพาะคือ (ป.5 อ.บ. 7/1(1))
- 12 มีสิทธิที่จะทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายไป ทำพิพากษาออกคำสั่งคดีในชั้นสอบสวน (ป.5 อ.บ. 7/1(2))
- 13 มีสิทธิได้รับการยื่นหรือคัดค้านกฎหมายได้ศาลชั้นสอง (ป.5 อ.บ. 7/1(3))
- 14 มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อมีการจับกุม (ป.5 อ.บ. 7/1(4))
- 15 สิทธิที่จะได้รับโอกาสแจ้งข้อหาและที่จะแสดงข้อเท็จจริงเป็นประโยชน์แก่ตนได้ในชั้นสอบสวน (ป.5 อ.บ. 134 (วรรคสี่))
- 16 สิทธิที่จะให้การหรือไม่ได้ในชั้นสอบสวน ถ้าผู้ต้องหาให้การ ก็อย่าที่ผู้ต้องหาให้การหรือไม่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาพิพากษาคดี (ป.5 อ.บ. 134(4)(1))

016

ที่มา : สิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญา - สำนักงบทกฎหมายและคดี กรุงเทพมหานคร (bangkok.go.th)